

Зінченко О.М.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Студзинський О.О.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник - **Бурковська А. В.,** канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

АКТИВНІСТЬ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Активні операції комерційних банків є основним інструментом для забезпечення їх прибутковості, що включає в себе надання кредитів, інвестиції в цінні папери та управління ліквідністю. Ефективне управління ризиками та моніторинг кредитоспроможності позичальників грають важливу роль у забезпеченні стабільності та фінансової безпеки банківської установи в умовах трансформації фінансової системи країни.

Здійснюючи активні операції, комерційний банк використовує свої ресурси з метою отримання максимального доходу. Активні операції включають кредитування, інвестування в цінні папери та інші види діяльності [1, 2].

Для комерційних банків в умовах трансформації фінансової системи надання кредитів фізичним і юридичним особам є найбільшим джерелом доходу [1]. Саме банки покликані кредитувати реальний сектор економіки. Кредитні продукти можуть включати споживчі кредити, іпотеки, бізнес-кредити тощо.

Наприклад, АТ КБ «ПриватБанк» надає споживчі кредити на різні потреби, такі як купівля побутової техніки або ремонт житла, «Ощадбанк» пропонує іпотечні кредити для покупки житла, де ставка може варіюватись в залежності від терміну кредитування та виду житла [3, 4]. Комерційні банки, такі як «Кредит Дніпро», пропонують бізнесові кредитні лінії для малого та середнього бізнесу, що дозволяє підприємствам мати доступ до фінансування в міру потреби [1, 2].

Важливими аспектами в кредитуванні є оцінка ризиків і перевірка кредитоспроможності позичальників. Процес оцінки кредитоспроможності позичальника включає аналіз доходів та кредитної історії [1, 2]. Банк має встановлювати контроль за рівнем неплатежів.

Комерційні банки також інвестують у державні та корпоративні облігації, акції та інші фінансові інструменти, ці інвестиції допомагають диверсифікувати портфель і зменшити ризики [1]. Банк «УкрГазБанк» інвестує в державні облігації України, які є надійним інвестиційним інструментом, що забезпечує стабільний дохід та контрольовані ризики, «Райффайзен Банк Аваль» може інвестувати у корпоративні облігації великих компаній, таких як

«Миронівський хлібопродукт», для диверсифікації активів та отримання вищого доходу [5]. Таким чином, інвестиції в цінні папери можуть забезпечувати стабільний дохід, а також служити механізмом для управління ліквідністю.

Ліквідність є критично важливою для будь-якого комерційного банку, оскільки вона забезпечує можливість виконувати зобов'язання перед вкладниками. Банки повинні забезпечити оптимальний баланс між активами та пасивами [2]. Інструменти для управління ліквідністю включають короткострокові кредити, депозитні сертифікати та інші фінансові інструменти. Банк «ПУМБ» застосовує депозитні сертифікати як інструмент для залучення коштів на короткий термін, що дозволяє підтримувати ліквідність [6].

Важливою частиною здійснення активності при трансформаційних процесах є управління ризиками, яке включає в себе кредитний ризик, процентний ризик, валютний ризик та ризик ліквідності [1, 2]. Використання сучасних моделей оцінки ризиків допомагає банкам ухвалювати зважені рішення щодо кредитування та інвестування [2]. Банк «Форум» використовує сучасні моделі оцінки кредитного ризику, такі як скорингові системи, що автоматично аналізують кредитоспроможність потенційних позичальників [1, 2]. Банк «УкрСиббанк» впроваджує програми страхування кредитів для зменшення фінансових ризиків у разі неплатежів, що заважає можливим втратам [7].

Комерційні банки функціонують в рамках певних регуляторних вимог, які встановлюють мінімальні вимоги до обсягу капіталу, ліквідності та інші нормативні значення, що сприяють стабільності функціонування банківської системи [1, 2]. Багато міжнародних комерційних банків, такі як «Сітібанк», адаптували свої бізнес-моделі до вимог Базель III, щоб підтримувати достатній рівень капіталу та ліквідності з метою підвищення стійкості до фінансових криз [8].

Отже, активні операції комерційних банків є складовою фінансової діяльності і в умовах трансформації фінансової системи впливають не лише на прибутковість банківських установ, а й на економічний розвиток країни в цілому. Ефективне управління цими операціями, зокрема кредитуванням, інвестиціями та ліквідністю, дозволяє банкам забезпечити фінансову сталість та стійкість у конкурентних умовах швидко змінюваного ринку.

Список використаних джерел:

- 1.Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
- 2.Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів. URL: <https://minfin.com.ua/>
- 3.Офіційний веб-сайт ПриватБанку. URL: <https://privatbank.ua/>
- 4.Офіційний веб-сайт Ощадбанку. URL: <https://www.oschadbank.ua/>
- 5.Офіційний веб-сайт Райффайзен Банк. URL: <https://raiffeisen.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Банку Пумб. URL: <https://www.pumb.ua/>
7. Офіційний веб-сайт УкрСиббанк. URL: <https://ukrsibbank.com/>
- 8.Офіційний веб-сайт Сітібанку. URL: <https://www.citibank.com/icg/sa/emea/ukraine/>